

A NEM FORMÁLIS TANULÁSI KÖRNYEZETBEN SZERZETT TANULÁSI EREDMÉNYEK HITELESÍTÉSI MODELLJE

Farkas Éva

SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézet

Kulcsszavak: nem formális tanulási környezet; tanulási eredmények; érvényesítés, elismerés

Előadásomban a nem formális tanulási környezetben szerzett „learning outcomes” méréséhez és elismeréséhez szükséges rendszermodell kidolgozására és alkalmazására irányuló kutató-fejlesztő munkám eredményeit mutatom be. A 2013. szeptember és 2014. augusztus között megvalósult kutatás-fejlesztés célja a nem formális tanulási környezetben szerzett tanulási eredmények értékelésének, érvényesítésének, elismerésének és dokumentálásának módszertani vizsgálata, a mérés és értékelés sztenderdjeinek és modelljének kidolgozása a felnőttkori tanulás szektorában volt. Az elismerési eljárás lényege a különböző kontextusban megszerzett tudás szabályozott eljárás során történő újraértékelése és beemelése a formális képzési program, illetve a foglalkozási standardok értelmezési keretei közé. A módszertan alapja a „learning outcomes”, ami új, eddig nem használt fogalom a magyar szak- és felnőttképzési terminológiában. Ebben a kontextusban a kompetenciák értékelése nem az input tényezők, hanem a meghatározott és elvárt tanulási eredmények mérése alapján történik.

Kutatásom során desk-research módszerrel feldolgoztam és összegeztem a nem formális és informális tanulás eredményének érvényesítéséhez kapcsolódó, uniós és hazai szak- és felnőttképzésre vonatkozó jogi és stratégiai szabályozási helyzetképet. Tíz európai ország validációs gyakorlatát vizsgáltam annak érdekében, hogy összegyűjtssem a nem formális úton szerzett tanulási eredmények elismerésére vonatkozó jó és működő gyakorlatokat. Támaszkodva az európai tendenciákra és figyelembe véve a magyar gazdasági, oktatási helyzetképet, egy olyan, a tanulási eredmények hitelesítési folyamatának kialakítására irányuló, nemzeti szinten bevezethető és működtethető modellt dolgoztam ki, amelynek célja a felnőttek által birtokolt tanulási eredmények felmérése, értékelése, érvényesítése és dokumentálása, függetlenül attól, hogy azt a felnőtt milyen keretek között szerezte meg. A modell tartalmazza a hitelesítési rendszer kiépítésének és működtetésének feltételeit, a hitelesítési eljáráshoz szükséges feltételeket és azok biztosításának módját, a hitelesítési eljárás lépéseit, a mérés-értékelés módszereit és eszközeit, illetve azokat a területeket, amelyek a legkönnyebben és legszükségyszerűbben be lehet vezetni a hitelesítési eljárást.

A modell nemzeti szintű működtetése lehetőséget teremt arra, hogy a felnőttek az iskolarendszeren kívül, az informális, nem formális csatornákon szerzett tudásukat, tapasztalataikat elismertethessék a munkaerőpiacon. Egy ilyen rendszer kialakítása ösztönzi az egész életen át tartó tanulásban való részvételt, vonzóbbá teszi a képzést, második esélyt biztosít az egyéneknek. Társadalmi hatásait tekintve gazdaságosabb a képzésre fordított állami források felhasználása, ugyanakkor biztosítja a megszerzett kompetenciák átláthatóságát, növeli a foglalkoztathatóságot, segíti a szakpolitikai célok elérését.

A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.